

BISERICA ȘI ȘCOLA.

Foie bisericească, școlastică, literară și economică.

Eșe odată în săptămână: DUMINECA.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria pe an . . . 5 fl.—cr.
 „ „ „ jum. an 2 „ 50 „
 Pentru România și străinătate pe an 7 „ — „
 „ „ „ „ j. a. 3 „ 50 „

Prețul inserțiilor:

Pentru publicațiile de trei ori ce conțin
 cam 150 cuvinte 3 fl., până la 200 cuvinte
 4 fl. și mai sus 5 fl. v. a.

Correspondențele să se adreseze la Redac-
 țiunea dela

„BISERICA ȘI ȘCOLA“

Iar banii de prenumerațiune la

— „Tipografia diecezană în Arad.“ —

Act de donațiune. *

În sinodul eparchial din anul curinte Preasânția Sa Dnă Episcopul diecesan aduse la cunoștința sinodului îngrigirea ce a luat pentru înființarea unui seminar diecesan, în care scopu Pr. S. S. a recursu la mariuimitatea Dnei Baroneșa de Sina, rugându-o ca să doneze ori să cedeze diecesei pre lângă un preț moderat casele din strada „Sina“ și „Păun“ din Arad intru fondul seminariau.

În urmarea acestei rugări Dna Baroneșa de Sina prin documentul din 8/20 Noemvre a. c. în scopul promovării culturii religioase morale a donat diecesei române gr. or. aradane un intravilan de 1000⁰⁰ l. Cătră acesta, imediat lângă acel intravilan, consistoriul eparchial a cumpărat din realitățile Dnei Baroneșe un loc cu un magazin mare în preț de 8000 fl. a. care va fi transformat în local seminariau. Hârta de donațiune a Dnei Baroneșe de Sina este acăsta:

Înspirată de pietate și condusă de dorința sinceră de a contribui și eu după putință la înălțarea dumnezeescilor învățături ale adevăratei morale creștine, așa precum se propagă aceea după principiile bisericești noastre greco-orientale — în sinul poporului aparținătorii acelei confesiuni, și spre a pot și eu veni în ajutorul diecesei greco-orientale a Aradului la înființarea unui seminar în Arad pentru creșterea preoților și învățătorilor, a cărui trebuință este atât de multu semțită, am aflat de bine a dona diecesei greco-orientale a Aradului din intravilanul meu, aflatoru pre teritoriul orașului liberu regiun Arad, descris în protocolul cărții fundu-
 Nr. 143 sub A + 3 Nr. top. 1204 și con-

stătoriu din 2666⁰⁰ l liberu de orice sarcină par-
 tea situată cătră strada Sina cu o suprafață
 în marime de 1000⁰⁰ l așa precum se află ea
 astăzi, și pre cum se vede din planul alatu-
 ratu, ca parte întregitoare la acestu documentu, în
 carele partea donată este încisă între literile A
 B C D și colorată galbenu — cu acea desti-
 națiune din partea mea ca donatoriă, ca acestu
 areal nu odată se nu se potă întrebuința spre
 altu scopu, decât spre ădirea și susținerea unui
 seminaru pentru creșterea preoților și învăță-
 torilor — spre care scopu și-a datu deja in-
 voiela și sinodul eparchial gr. or. din Arad
 în ședința ținută la 27 Aprile a c.

La acăsta decisiune a mea me vedu în-
 demnă, cu atât mai vartos, cu cât prin acăsta
 strada, carea portă numele neuitatului meu bār-
 batū se va orna prin unu institutu demnu, me-
 nitu a promova scopurile, ce le urmăresce reli-
 giunea creștină,

Mai departe me învolescū, ca numitul
 areal în marime de 1000⁰⁰ l fără ulterioara as-
 cultare a mea la cererea și pre spesele numitei
 diecese să-se descrie în cartea funduaria de
 pre numele meu, se formeze unu complexu se-
 paratu, și să-se inducă acolo, ca proprietate
 eschisivă a diecesei greco-orientale a Aradului
 pre lângă condițiunea aretată mai sus, și se
 trecă în posesiunea legală și eschisivă a ace-
 tei diecese.

Pentru adevierea celor de sus am sem-
 natu acestu documentu cu mâna mea propriă,
 lângă care semnatură urmăz și legalizarea no-
 tarială a subscrierii mele.

Viena, în 8/20. Noemvre 1883.

Higenia Baroneșa Sina. m. p.

Aniversarea seminarului Nifon.

Sâmbătă la 19 ale curentei Epitropia și Corpul didactic al Seminarului Nifon au celebrat a unsprezecea aniversară a acestui institut. Ceremonia s'a început printr'un serviciu divin în sfânta Catedrală Mitropolitană, unde părintele C. Enescu a ținut o predică asupra carității Românilor, caritate careia îi datorim înființarea celor mai multe biserici, spitale, orfelinat și școli. După terminarea serviciului divin dd. invitați au trecut în localul Seminarului, unde Rectorul institutului, S. S. Părintele Barbu Nicolescu, a ținut un frumos discurs asupra scopului, mersului și rezultatelor Seminarului „Nifon Mitropolitan”, la care I. P. S. S. Mitropolitul Primat al României a răspuns în puține cuvinte, dar bine simțite, constatând progresele acestui aședemânt de instrucție și educație eclesiastică și exprimându în terminii cei mai cordiali înalta sa solitudine pentru prosperarea lui. D. Prof. Nițulescu a citit o disertație plină de erudiție asupra Psalmilor și în special asupra versificării ebraice, disertație care a fost ascultată cu multă luare aminte de auditori.

Ceremonia s'a încheiat cu un banchet. Numeroase toaste s'au ridicat în onoarea grațioșilor Suverani, a I. P. S. S. Mitropolitului Primat și Mitropolitului Moldovei, a d-lui ministru de instrucție, a P. S. L. Episcopilor de Buzău și de Huși, cari au binevoit a lua parte la această serbare, a d-lor Epitropi, cari nu crută nici o ostenelă de a înălța Seminarul Nifon la treapta unde dorea să-l vadă fericitul său întemeietor, etc. Dintre aceste discursuri relevăm cu deosebită plăcere pe al d-lui ministru al instrucției, care, într'o improvizație strălucită, a arătat necesitatea religiei, această metafizică a popoarelor, cum o numește Schopenhauer, rolul Bisericii în Stat și serviciile însemnate ce Biserica ortodoxă a adus întru pastrarea naționalității noastre.

Pentru seminarul Nifon această-și are o însemnătate deosebită, nu numai pentru că ea a vădit deschidându-se întâiași dată porțile lui tinerilor destinați a îmbrățișa cariera preoțască, ci și pentru că sub auspiciile ei persoanele cele mai înalte din ordinea bisericească și din cea civilă au dovedit viul interes și dorințele sincere de prosperitate ce au pentru densul. Iată și discursul ținut cu această ocaziune de rectorul Seminarului D. Barbu Nicolescu:

Inaltă prea sfințite stăpâne! Unsprezece ani se implinesc astăzi de când fericitul întru pomenire, Nifon Mitropolitul, predecesorul I. P. S. Vostre, a pus temelie acestei instituții; unsprezece ani de când însuși ilustrul fondator aici, în acest local, în cuvântarea sa pentru deschiderea cursurilor, adresându-se celor de față și cu deosebire membrilor înaltului cler, dintre cari cu multă bucurie vedem alături pe I. P. S. Vostre, pe Inaltă Prea Sântitul Mitropolitul al Moldovei, îi dicea cu o voce plină de blândețe și de bunătate adevărat părintească: „facem astăzi începutul unei școli a bisericii noastre.” Și descriind în colorii vii influința binefăcătoare a religiei asupra culturii nemului omenesc, precum și importanța și rolul celui însemnat al Bisericii pentru întărirea și prosperitatea Statului, declară că acesta este motivul puternic, care l'a îndemnat la înființarea acestui Seminar.

Și într'adever, I. P. S. Stăpâne, care altă putea să fie cugetarea intimă, dorința sufletescă a unui

ierarch Român, căruia D-șeu i-a încredințat toiașul Archiepiscopesc un pătrar de secol? Care alt putea să fie obiectul preocupărilor sale? — Negreșit, iubirea de patrie, dorința înfocată pentru prosperitatea și înflorirea bisericii, moștenire scumpă, rămasă de la strămoși, care și astăzi ca în toate timpurile luminează și încălzește inimile sufletescilor nostri ierarhi.

Aceste sentimente nobile, aceste idei mărețe, prea fericitul întru pomenire Nifon Mitropolitul le-a dovedit îndestul cu înființarea celor două fundații: Seminarul pentru creșterea și formarea tinerilor, cari au să devie păstori Bisericii; fundația laică pentru instrucția tinerilor, în științele profane, precum și pentru ajutorarea celor lipsiți și neputincioși.

Cu câtă nerăbdare aștepta să culgă prima recoltă din semănătura sa; cu câtă bucurie sufletescă doria însuși să hirotonese pe cei d'antăiu elevi din Seminarul său!

Dumnezeu l'a chemat la sine mai înainte d'a se împărtăși de această bucurie. La încetarea sa din viață, Seminarul abia număra 3 clase. Părăsi însă pământul cu conștiința împăcată și cu încrederea tare că, prin o înțeleptă chibzuință, a asigurat pentru totdeauna existența operii începute. Recunoscut și aprobat de Inaltul guvern și de Majestatea sa Regele, pus sub protecțiunea și supraveghierea I. P. S. Vostre, „Seminarul Nifon Mitropolitan” caută să se completeze și să se organizeze astfel, în cât să-și îndeplinească însărcinarea impusă de Inaltul său fondator.

Oprindu-se la cursul de 4 clase „Seminarul Nifon” a dat câteva serii de elevi dintre cari mulți au îmbrățișat cariera preoțască.

Acum Seminarul Nifon Mitropolitanul pășese mai departe.

Inființarea clasei V și VI, adaugarea de noi profesori, înalțirea numărului bursierilor, sunt îmbunătățiri pe cari actuala Epitropie le-a realizat cu multe sacrificii, cu multe osteneli.

Încă un pas, I. P. S. Stăpâne, și Seminarul Nifon Mitropolitanul va avea același număr de clase ca Seminariele de gradul al II-lea.

Vă rog I. P. S. Stăpâne, să-mi dați binecuvântare a exprima bucuria, ce o simțim cu ocazia cea a acestei zile de scumpe și pioase amintiri! Bucuriia Seminarului Nifon este cu atât mai mare, cât acum pentru întâia oară se încercă a se serbăna fundarea sale. — Ceea ce contribuie însă și mult spre bucuria noastră, este fusuși prezența I. P. S. Vostre pentru care îmi ia voi a exprima partea d-lor Epitropi, și a prea iubiților mei legi, profesorii acestui Seminar, iubirea fișă respectul, cel păstrăm bunului nostru archiepiscopesc.

Îmi permiteți, Vă rog, a exprima sincere mulțumiri Inaltului P. S. Archiepiscop și Mitropolit al Moldovei și Suceavei, de aproape cunoscător al tinerilor cugetări a Prea fericitului fondator și în tre cei d'antăiu lucrători la instituirea acestui Seminar.

Vă rog să-mi dați voe a arata mulțămirea partei institutului d-lui ministru de culte și instrucție.

D-sa, și de astadată, ne-a arătat un deosebit interes. Dorim să-i arătăm recunoștința noastră pentru neobositele silințe, pe cari împreună cu Sinodul le depune pentru reorganizarea școlilor

sericesc, pentru totu ce privesce îmbunătățirea cle-
nului și înflorirea bisericeii noastre naționale.

Vă rog să-mi dați voe a supune la cunoștința
I. P. S. Vostre că stimabilul nostru colegu, d. N.
Nițulescu, profesorul de introducere în cărțile sfinte
ale noului și vechiului testament, s'a oferit a în-
treține pe I. P. S. Vostre și distinsul auditoru,
ca o disertațiune asupra psalmilor.

Terminându, Vă rog să-mi dați binecuvântare
a exprima sincere mulțămiri tuturor persoanelor
binevoitoare, cari au onorat cu prezența d-lor ani-
versarea fundărei acestui Institutu.

În această și unim vocele noastre și cu o gură
și cu o inimă strigăm:

Trăiească Măiestățile Lor Regele și Regina!

Trăiească mulți și fericiți ani Inaltul Archi-
episcopatu și efor supraveghetoriu alu așezămintelor
Nifon Mitropolitulu;

Trăiească și prospereze în infinitu Biserica și
țara România!

Responsulu I. P. S. S. Mitropolitulu Primatu
alu României.

Domnilor!

„Cu cea mai vie mulțămire sufletescă asistăm
astăzi pentru prima oară la această solemnitate, care
ne reamintese ziua în care a început să funcțio-
neze acestu institutu fondatu de predecesorul nostru,
fericitulu întru amintire Nifon Mitropolitulu.

Mulțămirea noastră cu atât este mai mare cu
cât observând progresele ce acestu institutu a fă-
cut în scurtulu timp de la înființarea sa, ne face
spera că în curându elu va ajunge la perfecțiune,
venind unulu din focarele culturii Ecclesiastice
naționale.

Speranța noastră se întemeiază pe activitatea
laudabilă a Domnilor Epitropi, cari nu crută nimic
să corespunde nobilulu scopu alu fericitulu fon-
datoriu; cum și pe zelulu D-lor Profesori cari spe-
răm că peste puținulu timp mijlocele financiaru ale
Institutulu vor permite a fi recompensați după
meritu.

Cât pentru noi, D-lor Epitropi, în memoria
fericitulu fondatori și a interesulu ce trebuie să
avem pentru Biserica străbună considerăm ca o
sacră datoria a noastră să fim totdeauna alături cu
Domnia Vostre dându-vă concursulu în toate ce pôte
contribui la înflorirea acestui Institutu,

Sôrtea proiectulu de lege relativu la căsă- toria civilă dintre creștini și israeliți.

Acestu proiectu de lege despre care publicarăm
un articolu în nr. 46 alu acestui jurnal, a fost
primit aproape cu unanimitate în cameră, dar res-
pinsu cu multă energie de casa magnaților. Meri-
tul acestei isbânde morale este eschisiv alu episco-
patulu catolicu. Toți prelații catolici au luat parte
la desbaterea acestui proiectu și s'au ilustrat prin
pășirea loru vigorosă și resolută în contra lui Pri-
matulu Ungariei Cardinalulu Ioan Simor, Cardina-
lulu Haynald, Episcopulu Schlauch și Archiepisco-
pulu Samassa.

Jenitu prin asemenea isbândă a episcopatulu
catolicu, atât guvernulu cât și camera, acesta a luat
numai decât concludulu ca proiectulu de lege să fie
de nou trimis la casa magnaților pentru desbatere.
Noi însă sperăm că isbândă va fi și mai strălucită

a doua oară. Căsătoria dintre creștini și israeliți
vatomă instituțiunile canonice nu numai a-le biseri-
cei occidentale ci și a celei orientale, și astfel prelații
bisericei noastre nu vor puté să remănă indiferenți de
sfârșitul luptei dintre reprezentanții religiunii și
reprezentanții statulu. Pășirea prelaților nostri în
asemenea luptă, celu puțin nu va puté fi bănuită cu
tendințe naționale românesce.

Cu această ocaziune publicăm discursulu Prima-
telu Ungariei I. Simor, ținut în casa magnaților
la desbaterea asupra amintitulu proiectu de lege.

*„Ilustrisime Dle președinte,
Ilustri Dni Magnați!*

La întâia privire s'ar părea că a-și poté să
asistă la desbaterea acestui proiectu fără ca să vor-
bescă, deoarece sujetulu lui este o instituțiune afară
de sfera bisericeii și a religiunii. Dar demnitatea
religiosă morală a familiei, în generalu cât și inte-
resale societății imi impun datoria, ca folosindu-ma
de paciința înaltei case se vorbescă — după posibi-
litate — cât de scurtu despre acestu proiectu de
lege, și să spună convingerea mea față de elu. Nu
în rațiunea omulu s'a nascut idea instituțiunii căsă-
toriei și organizarea familiei. Cu esepțiunea păre-
chei prime de omeni, toți descendenții acestora au
aflatu deja instituțiunea căsătoriei religiose înteme-
iată și în esință familia organizată.

Căsătoria este izvorulu familiei, lăgănul ome-
nirii, îngrijitorea, învățătorea și calauzul vieții in-
tregi, și tocmai pentru aceea familia va fi în vecei
objectulu pietății religiose și a celor mai scumpe su-
veniru a le vieții. Această pietate este atât de constantă
și inflexibilă încât chiar după împlinirea celor
mai selbatice pasiuni, celor mai teribile crime,
când asupra sufletulu omulu s'a ruinat totu edifi-
ciulu importantu alu vieții, la cuvintulu mamei sau
a părintelu, se nasce în sinulu sfășiatu, unu simțu,
ereditu din familie, care înfrână selbătăcia și înmăie
împetrirea inimei, precum s'a întemplat cu trădătorul
de patrie Coriolanu pre care puterea Romei gigantică
nu-lu potea îndupleca, iar unu cuvintu a-lu mamei
sale îl desarmeză și recăștigă patriei sale. Și în
adeveru Ddeu ar fi creatu în omu o ființă neperfectă
decumva nu întemeia și organiza pentru elu: fami-
lia, determinându și scopulu finalu a părților căsă-
torite, care scopu să fie îndreptatulu întru folosulu
omenirii, de cât care mai sublimu, nu a fostu capa-
bilu a descoperi nici unu filosofu. Ddeu nu a orga-
nizat statulu dar îi pusă fundamentulu vitalu —
îi dede puterea ce emană din elu însuși: „Non est po-
testas nisi a Deo” — ca astfelu legile s. a. statulu res-
pectiv să ajungă la justiția și dreptulu eternu, iar de
altă parte să pătrundă până în consciința omulu. Ast-
felu a organizat elu familia, acestu fundamentu al vi-
eții sociale și naționale, ca familia debilă se fiă scutită
pe pământu contra ori și cărei puteri. Elu a datu căsă-
toriei demnitatea morală prin monogamie, și firmitatea
prin indisolubilitatea ei*) arătându că noi din origine
suntem sântiți, a binecuvintat legăturile căsătoriei,
ca prin ea se fie onorată natura omenescă, nepu-
tința ajutată, moderațiunea pastrată și sensualitatea
înfrănată.

Proiectulu de lege de sub întrebare nu inten-
ționează așa căsătoria, nu exprimă organizarea și
fundarea unei asemenea familii, ca și care până în

*) Oratorulu vorbește ca și prelatu catolicu. Red.

diua de astăzi a cunoscută și venerată lumea creștină; elă exprimă numai o nouă instituțiune, o nouă alianță, căreia proiectulă îi dă numele de căsătorie, în acelu înțelesu: că cei ce se voră însoți conform proiectului acestuia din partea legii civile nu vor fi conturbați, însă astfelu de alianță cade de parte de conceptulă ce-lă are spiritulă creștină și israelitū despre căsătorie. Este adevăratū, cumcă nu pōrtă numele căsătoriei civile, dar cuprinde în sine totă esința după care se pōte cunoșce, că nu este concepțiune religiōsă, că afară de legea civilă nu se pōte basa nici pe o lege mai înaltă și divină, avēndū caracterulū și dreptulū esistenței sale în cuvintulū deșertū a legalității, őr nu în legea mai înaltă morală.

Este o greșelă, greșală comisă la cea d'întăiu cugetare a voi organizarea căsătoriei și familii după principiile statului. Nime nu pōte fi izvorulū vieții sale proprii, pentrucă dreptulū de existență nu e omenescū ci dōescū.

Familia nu o a escugetatū și inventatū statulū căci statulū este complexulū familiilorū deja existente; așadară nu a escugetatū nici căsătoria, căci ea a premersū la întemeierea familiei. A existatū familia, a existatū omulū și fără statū, și de și puterea statului aparține mijlocelorū prin cari providință divină guvernēză lumea, întocmai ca și familia, totuși periōda patriarchală probēză, cumcă statulū nu este condițiunea de existență, nici a familiei, nici a omului, ci în pusețiunea de ađi a omenirei este numai unū protectorū necesarū a-lū ei, este o instituțiune indispensabilă care direge referințele pământesci; astfelū și în respectulū căsătoriei statulū regulēză numai unele accesori dar nu și esința căsătoriei.

Ași ohoși numai atențiunea înaltei case, continuândū și mai departe aceste tractări filosofice, dar a trebuitū se-mi espunū principiulū, a trebuitū se reducū încercarea, care a dat nascere proiectului de lege, la izvorulū dreptului naturalū. De origine divină este potestatea familiară precum și cea paternă, așa și cea bisericescă câtū și a statului, care potū se reguleze, între sine, afacerile prin cari vinū în contactū, dar nu și drepturile, cauzele și scopurile lorū de existență, deorāce aceste sunt pentru veci stabilite de însuși Dlū naturei. Ar fi ridiculū, decumva biserica ar voi se înființeze unū statū nou, seū când statulū ar voi se întemeieze o religiune ori o biserică nouă. Asemenea încercare privescū eū din partea statului organizarea familiei pe unū fundamentū nou, și cauza de existență a familiei: căsătoria.

Necazulū zace întru acea că rațiunea nu este capabilă ași închipui putere de statū, de cumva aceea nu este (absolută) omnipotentă, care apoi este izvorulū tuturorū drepturilorū pe pământū. Dar ce este omnipotința statului? nedreptate, nelibertate pentru singulari. Deorāce, când complexulū omenirei poșede totulū, atunci omulū singularū nu poșede nimicū.

Acestui conceptū despre statū va entradice purerea spiritului creștinū și opiniunea publică, care, ca se remānū la obiectulū proiectului de lege, aū susținutū și susține și astăzi convingerea cumcă căsătoria este dispusețiunea lui Dđeu, familia este instituțiune divină, este totū odată și sanctuarulū bucuriilorū și detorințelorū părților căsătorite; cumcă scopulū finalū alū căsătoriei este conservarea și perfecțiunea morală a genului umanū, cumcă așadară căsătoria nu este misiunea statului, nu este serviciū alū statu-

lui ci o transmisiune dela Dđeu în lucrarea sa creatōre, cu unū conventū ea este precum a đisū înțeleptulū înțelepților: „Căsătoria este officium generis humani.”

Din ordinulū lui Dđeu demnitatea căsătoriei este înaltă ca tronulū fundatorelui ei, eternă, ca cuvintulū lui.

Omulū nu pōte întemeia căsătoria decâtū numai în interesulū părților căsătorite, însoțirea fără nici o demnitate morală mai înaltă, remāne legată de interesele pământesci, nu se aradică la unū nivou mai înaltū, și e nestabilă ca fluxulū și refluxulū pasiunilorū; operă umană fără divorțiū nu se pōte cugeta, și ori cât veți reduce pedimentele nimicitoare de căsătorie în cele ce vor remānea vom afla destule impedimente încă; sporiți casurile de disolubilitate a matrimonului infinitū, ele vorū fi totuși puține, pentrucă egoismulū și pasiunea — pretindū dreptū la tōte; îndestuliti în una parte nu se vorū vedē îndestuliti întru nimica.

Omnipotința statului a fost conceptulū filosoficū, o pornire ostilă față de viața creștină a fostū motivulū, forța a fostū mijloculū pretotindenei, unde s'a încercat organizarea matrimonului pe o basă nouă civilă; nu interesulū statului, nu dreptulū publicū, nici vocea poporului a pretinsū; ea s'a introdusū contra voinței poporului și pretotindenei s'a introdusū cu forța.

Furia revoluțiunei franceze potențată până la fanatismū a ruptū cu trecutulū națiunei franceze; detronēză chiar și pre Dđeu, dar când veđu că cu atheismulū nu pōte governa, restitui pre celū detronatū, dar voi a organiza o luma nouă, o religiune nouă și o biserică nouă. În Franția s'a introdusū prima-dată căsătoria civilă întâiū facultativă și apoi obligatōre.

Amicii căsătoriei civile se provocă la esemplulū francesilorū în acēsta privință, dar în corectivulū căsătoriei civile, în delăturarea divorțiului, în indisolubilitatea căsătoriei civile nu-sū inclinați a le urma, cari tōte francesii în urma corupțiunei morale, a disordinii vieții familiare întrevēnite prin căsătoria civilă, se veđură necesitați ale primii. Pretotindenei unde s'a introdusū acēsta căsătorie ca unū jugū apăsatoriu stă asupra poporului care numai pentru evitarea pedepselorū indeplinescū formalitățile acelea, nicăiri însă nu s'a prefăcutū în datinile și în sângele poporului, nicăiri nu a prinsū rădăcine în inima poporului; nimenea nu o privesce ca căsătorie adevărată, nici chiar în Franția, precum și scrie la a 1868 Archiepiscopulū Parisului cătră celū din Viena.

Ilustri Dni Magnați! Cine doresce la noi acēsta căsătorie? nimenea nu pōte sta la indoială, — că națiunea în generalū voiesce a trăi conform religiei sale creștine, voiesce a se căsători conform acēstei religii. Totū acēsta se pōte đice și despre massa poporului israelitū. Acela voiesce a trăi în religiunea sa, voiesce a se căsători după instituțiunile religiunei sale. Și întralte locuri, unde moralulū în urma funestelorū urmări revoluționare a decădutū mai tare ca la noi, a fost micū numărulū acelor, cari aū cercatū și pășitū la o asemenea căsătorie. Me încredū în moralulū creștinescū a națiunei magiare. ađi māne de o mie de ani, cumcă vorū fi puținī aceia, cari vorū lega ancora viitoriului lorū la limanulū unei asemenea căsătorii. Dar totuși se vor afla, cari vorū cerca acēsta căsătorie, cari vor trăi în o astfelū de căsătorie. Inșă cine, nu scii?!

Nu vorbesc despre persoane, ci caracterizez numai faptele personale, când dicu că vor fi puțini, cari se vor afla, dintre creștini vor fi aceia nu cari înadinsu despiciu legea de viață a religiei lor. Dintre israeliți asemenea vor fi numai acei cari își despiciu religia. Traiul lor, în viața lor va sta ca un stâlp depe marginea drumurilor, de aducere aminte, atât naintea creștinilor cât și a israeliților. Va revoca în memoria creștinilor și israeliților acea desprețuire a religiei, în urma căreia ei au pășit la această istorie.

Ca legislațiunea civilă se suferă, Ilustri Dni Magnați, din partea noastră manifestată despicierea a religiei, până când aceea despiciere nu degeneră în scandalu, acesta o pricep; dar cumcă legislațiunea civilă mai nainte de ce ar urma despicierea religiei se dee acestei desprețuirii unu oșescare privilegiu, după ce s'a întâmplat se o scutescă sub auctoritatea civilă, unu astfelu de lucru nu-lu potu conforma cu conceptele mele de morală și legislațiune. Mi-ar plăcu foarte puțin, când proiectulu de lege ar servi ca scenă în lupta mare a lumii, în urma căreia celelalte state Europene sunt lipsite de pacea și odihna internă.

Nu spunu noutate, ascuțitul acestei lupte este conceputu contra creștinismulu și îndeosebi contra catholicismulu, și scopulu luptei este a rădica din fundamentulu se u de o mie de ani ordinea civilă, de politică și socială, și a o transpune pe unu nou teren, pe terenulu ireligiozității — și putemu dice pe unu altu afară de Ddeu. Referințele religioase a proiectulu greutăți în unele țeri, în locu de a vindeca întru înlăturat religiea, și când acesta înlăturare ajungu la oșesi care măsură, atunci se arată răstii, cari mai nainte erau înfrânați prin religie; și acum, stau cu așa pretensiuni esagerate, greutăți, cari consumă puterea fiecărui bărbatu de stat, și tinu sub asdiu chiar și puterea statulu.

Consideru ca înțelepciune de stat a nu conduce patria noastră în valurile acestei lupte; privescu înțelepciune a nu separa bazele existenței națiunii de credința creștină. Căsătoria creștină, puterea morală a religiei, este averea imobilă a familiilor; aceasta este aceea, din care emană, și care mărește puterea poporulu.

Națiunea noastră, față de atâtea elemente vrăștoase, ar trebui mai virtosu a o întări în bazele sale religioase morale, decât a deschide o cale nouă pașii nestimpărate și egoistice prin curmarea căsătoriilor creștine.

Căderea imperiulu celui mai mare, poetulu o derivă din laxitatea legăturii căsătoriei, și în urma acestei din corupțiunea vieții familiare, dicându:

"Fecundas culpa sceleris nuptias primum inquinare, demos dein et genus. Hinc derivata clades in populum, patriamque fluxit." Deu Ddeu ca față de seduceriile acestui proiectu de lege se fie cu multu mai tari legăturile familiare, se fie mai tari regulele bunetii cuviințe și a datinelor sociale, ca nici unu magiaru, ce și iubesc ferbinte religiea și patria să nu fie nevoit a esclama ca odinioară poetulu român.

Ilustri Dni Magnați! În motivarea proiectulu de lege, să pune în perspectivă, cumcă poporulu israelitu se va contopi în societatea creștină. Fie-mi permis — provocându-me la istoria, de două mii de ani, a notifica, că acesta contopire nu se va întâmpla

nicu odată; pentru, că societatea e creștină, iar ei sunt jidovi. — Și decumva ar întreveni acelu scandalu istoricu, ca societatea să înceteze a mai fi creștină, atunci, această societate distrusă odată nu va fi în ce să se contopescă jidovimea. Și dacă acesta se va întâmpla, israeliții pe lângă alipirea lor tenace cătră religiea lor și separatismulu lor de rasă, rămânând inflexibili în pozițiunea lor, societatea disolvată și necreștină va deveni sau sclava, sau persecutorea celorlalte.

Nu s'au contopit evreii între păgâni, nu s'au contopit până astăzi în creștinismu, nici de aici înainte nu se vor contopi. (Aprobări). Contopiri parțiale s'au făcut și până acuma, se înțelege prin aceea, că s'au convertit la creștinism, dar acesta contopire nu este plăcută sferelor și omenilor cari dirig afacerile lor.

În a. 1880 „Archive israelite“ foia israeliților din Franca, notifică cu durere că: „Crémieux și-a botezat toți copii se. Cine mai este din familiile bogate jidovesi Fould, Worms, Havy, Ratisbone, Romilly, care ar mai fi de religiea israelită?“

E lucru ciudat, că de 50 de ani încoco, mai toate familiile avute, israelite, trecu la religiea creștină. Acesta contopire a obvenit și până acuma, și va obveni și de aci înainte. Dar este o modalitate singură, prin care contopirea va fi posibilă. La acesta însă se receră două, întâiu, ca creștinulu se încete a fi creștinu, și israelitul se încete a fi israelitu (Illaritate). Dar la acesta voru dice ambii: prețulu e mare, tocmea este neumană. Cu aceste înescu vorbirea mea Ilustri Dni Magnați. Eu nu primescu ca basă pentru desbaterea specială proiectulu de lege. (Vivate entusiastice).

Străpungerea istmulu Panama.

Era în 21. Februariu anul 1827 când nemirotoriulu Götthe scrisse unu amiculu se u, că ar dori să trăiască, pentru ca se vedă realizându-se trei lucruri mari, și anume: 1) Unu canal între Dunăre și Renu; 2) Comunicațiune submarină între Anglia și Franca, și 3) Canalu preste Panama, carele să impreune oceanulu atlanticu cu celu pacificu.

Spiritelor mari li este datu unu felu de putere, duple cum era ceea a profetilor de odihora; ele trăiescu plănuidu o viață cu multu mai îndelungată, de cât cum este capace corpulu omenesc; și decă trupulu nu-i ferice se potă participa împreună cu spiritulu creatoriu la marea serbătoare, totuși are întru atâta parte din merit, că a fost lăcașulu spiritulu, care a creatu germinele grandiosei invențiuni.

Götthe a profetit în epistola cătră amiculu se u realizarea celor trei lucruri mari, dar trupulu nu a potut suporta greutățile acestei vieți, nu a fost ferice se asiste împreună cu spiritulu la marea serbătoare a genulu omenesc.

Dunărea și Renulu comunică prin canal; între Anglia și Franca se lucră cu energie la construirea tunelulu submarin și iată că gigantele timpulu nostru dl de Leseps isbuti a compune o societate, care va avé de scopu se deschidă năilor, dela Europa vestică spre Asia, cale prin istmul Panama, adeca se scurteze acelu drumu fatigosu, care duce prin strimțorea Magelhaens.

Nu este scopulu nostru se ne trudem a mai înălta laude marelui Götthe, că și decă le-am aduce n'ar potea fi asemenate doră nici picurulu ce cade

în mare; dar nici nu vom se dăm 6re-care directivă întru mai rapede și ieftina realizare a canalului Panama, căci dl. de Leseps este multă mai precaut, de cât se nu considere t6te impregiurările fizice. Vom se vorbim ceva în cestiunea amintită, dar în principiu și mărturisim anticipative că în contra-acelui canal.

Ori-ce viață de pre pământu este rezultată a luminei și căldurei, ce provine din rațele solară. Forma glob6să a pământului face ca intensitatea rațelor solară se fie, în diferite locuri a suprafeței pământului, f6rte varie; de aici consecuentă și viața. Dar 6menii se înmulțesc f6rte și pământul în părțile polare nu este capace se producă cele trebuincioase, căci căldura este puțin intensivă. În părțile ecuatoriale iarăși nu este pământul acomodat pentru locuințe 6menesci, din cauza căldurei de nesuferită. De aici urmază, că omul trebuie să-și caute adăpost mai ales pre acea sfășie de pământ ce se află între gradurile 20 și 60 de lățime geografică.

Și totuși creatorul a grigitu, ca se fie altmintea, în spre binele 6menimei. Iată cum! Doue părți de trei din suprafața pământului sunt acoperite cu apă și numai restul este pământ uscat. Forța calorică a rațelor solară face se evaporeze apa din oceanurile de pe lângă ecuator în măsură considerabilă și de aici apoi, ca urmare a rotațiunii pământului, să se ivescă ună curențe de apă dela ostu spre vestu, carele percurge în special oceanul atlantic sub numirea de *golful* alătura cu ecuatorul.

Dacă marele G6tthe ar fi cunoscut însemnătatea *golfului* din t6te punctele de vedere, n'ar fi cutezat se dorescă străpungerea istmului Panama. Numai jumătăți a d6na din v6cul luminilor i-a fost dat se afe perfectă însemnătatea a *golfului*, dar nici acum la toți, căci dacă s'ar cuprinde și dl. de Leseps între acești cunoscători, atunci nu ar stăru, ma! ar opri acesta întreprindere. Se vedem dar însemnătatea *golfului*!

1) Gigantele curențe de apă alu oceanului atlantic ajunge chiar printre antile în istmul Panama și, nepotendu-lu înfrânge, își înt6rce cursul pre lângă țermurile ostic alu Americi nordice până sus la Gr6nlanda; de aici o apucă spre ostu prin regiunea Islandei și apoi se pierde prin părțile de nordu ale Europei. Și ce însemneză acesta? Șciută este, dupre cum s'a amintit mai sus, că vegetațiunea în părțile îndepărtate ale nordului trebuie se fie f6rte sermană din cauza neînsemnatei intensități calorice a rațelor solară; dar *golful* nostru, fiind-că se compune din apele de pre lângă ecuator, este f6rte caldu și apoi în calea sa cătră nordu împărtășese căldura adeca viața prin ținuturile boreale.

2) Pământul pierde continuu din căldura sa internă, fără ca se fie compensat din afară. Pierderea de căldură și aici însemneză sterpire în viața de pre pământ. Vine înse *golful* cu iuțala sa îndreptat contra rotațiunii pământului, și pre acesta o micșoreza, dar într'o măsură ce s6menă cu diferențialul. Efectu neînsemnat, dar se întregese în decursul timpului și constringe pământul să se mișce mai încet în giurul ossiei sale, ceea ce — altmintea dicând — face ziua se crească. Și prin creșterea zile se dă nutrimentu caloricu vegetațiunii, sau preste totu vieții din regiunile boreale, cari pierd căldură mai multă, căci *propria zi* devine mai lungă; iar ținuturilor ecuatoriale încă li se ajută, căci

n6rte, fiindu mai lungă de cât spre esemula acum, recoresce multu atmosfera, preface adeca ținuturile tropice într'unu edenu adevăratu.

Veniți acum cu dl. de Leseps ca se străpungem istmul Panama! Se căutăm dobânda și pierderile și să ne facem dară socotela!

Călătoria spre Asia se asigură multu și isv6rile de venituri ale Europeanilor nesățioși se arată mai fecunde; atâta e totul! Dar se vedem pierderile!

Ajungându Europeanii la rezultate materiale într'unu modu ieftinu, mai întâi își negligă isv6rile materiale din patria proprie, devin patrioți rei și acesta este începutul decadinței morale! Dar calea cea îngustă, ce voiesce se o deschidă dl. Leseps prin Panama, cât e de neînsemnată, totuși schimbă direcțiunea *golfului*. De aici urmază, că regiunile polare încă pierd din căldura, ce au căpetatu-o mai înainte dela apele *golfului*, prin urmare slăbesce în genere viața acelor ținuturi. Mai departe urmază din proiectatul canal, că timpurile, când ziua o se devină mai lungă, rămân tot mai departe de noi, adeca slăbesce raportul dintre pierderea căldurii pământesci și compensarea ei barem parțială prin creșterea zilei astronomice. Acesta iarăși însemneză stărpirea vieții de pre multe locuri ale feței pământului.

Cine șcie abdice de odiosul materialismu, care de când există lumea nu a fost succedat de urmări avantajoase, acela, punându într'o cumpănă fină argumeentele pro și contra străpungerei istmului Panama, fără de ustenelă va trebui se fie de unu acord cu noi și se susțină, că istmulu desu numit se nu fie străpuns, în interesul pop6r6lor Americii centrale, dar și în interesul bine înțelesu al 6menimei întregi!

$$(a+b)^2 = a^2 + 2ab + b^2$$

D i v e r s e.

* Sântirea bisericei din Albeș. Ziua de 14/26 Noevre a fostu o adevărată ziua de bucurie și de serbăt6re, pentru locuitorii comunei Albeș din protopopiatul Beiușului. — A fost ziua de bucurie, pentru că locuitorii acestei comune, într'o bună conțelegere, — ascultându povățuirile preotului lor, care merită totă lauda — astăzi au v6dutu deplin redicată — cu ajutorul părintelui ceresc — în locul bisericei, celei vechi și de lemn, o biserică de materialu solidu, construită frumosu și coreșpund6re. A fost totodată de serbăt6re, pentru că astăzi se înt6mplă și sântirea ei, s6vșită prin Reverendissimul Domnu protopresbiteru Elia Moga, fiindu însoțitu la serviciul divin de 5 preoți și adecă Ioan Christea din Sitan, Petru Popu din Hiduș, D. N. din Vărășeni, Georgiu Popovicu din Cârpeș, și Ioan Popovicu din P. M. Cămpani. La 8 ore dimineța se începu serviciul divin, cu sântirea apei celei mici. După sântirea bisericei din lăuntru, a urmat înconjurarea ei cântându-se tropariulu ohramulu a pogoririi Duchului sântu; s'a mai cântat slavoslovla cea mare, apoi s'a cetit patru evangeliu în patru unghiuri ale bisericei. Astfelu s'a terminat și sântirea esternă. După intrarea în s. biserică, s'a început sărutarea crucei, apoi a urmat utrenia. — După s6vșirea utreniei Erdis. Domnu protopresb. Elia Moga a spusu o cuvântare în adevăru frumosă. Cuvântarea sa mișcă inimile tuturor credincioșilor, cari fuseră adunați în această s. biserică, atât din

scu, cât și din satele vecine. În ea le descoperi originea și însemnătatea bisericești, apoi le-au spus frumoase exemple, prin cari a nisuita a deștepta întruși, cât mai mare iubire către s. biserică; se-o cercetește regulat, se-o considere, ca casa lui Dumnezeu; să se roge la ea cu credință și pietate. După finea cuventărei începută s. liturgie, după care a urmat împărțirea anaforei. Astfeliu fiindu-se tôte după eșirea din s. biserică, se coadunară toți preoții cu protopresb. în frunte, la casa preotului localu D. Ioan Popoviciu, unde Dna preotesă a aranjat prânzul, servind la masa preotului, Anifa. Cași la oră ce scriu mai însemnată, așa nici aci n'au lipsit toastele — toastară Reverendis. Domn protopresbiteru pentru Inaltă casă Domnitore, Ioan Christea a tostatu pentru Ilustritatea Sa Domnului Episcopu diocesanu. A mai tostatu Ioan Popoviciu în onorea Radis. D. protopresb. a urmatu apoi și alte toaste. Sosindu timpul, toți se îndepărtară ducându fiecare în sine, câte o suvenir. Un ôspe:

* Oferte pentru seminariul înființând a mai intrat și anume: Benceculu-român 10 fl. 40 cr. și anume Teodor Pelle preot 5 fl. Dimitrie Albu con. 2 fl. Paraschie Albu și Moise Albu câte 1 fl. iar ceilalți dela mai mult credincioși. Zabalt com. bis. 10 fl. Iancăhidu comuna bis. 80 fl. Ioan Popoviciu 10 florini, pe anul viitoriu iar 10 florini; dela comuna Holtmezes 10 florini, dela Aldesci 56 fl. la cari a contribuitu biserica cu 50 fl. Dlu Amfiochtu Mera preot 3 fl. și din vândarea naturalielor 3 fl. dela comuna Bersa 400 fl. și anume: comuna biserică 200 fl. și fondulu școlariu 200 fl. dela comuna Feketetó 55 fl. 80 cr. la cari a contribuitu Dlu Vasiliu Bulzanu preot, cassa bisericești și Petru Lascu preot câte 1 fl. Grigoriu Darabanu not. 5 fl. Aron Bulzan, 2 fl. Georgiu Mirze, Georgiu Crista, Ioan Butt, Petru Bulzan, Petru Avram, Andreiu Mirze, Petru Manu, Teodor Bulzan, Georgiu Cohuț, Petru Criste, N., Mihai Tripon, Stefan Puscaș și Mihaiu Piscoiu câte 1 fl. iar ceilalți dela mai mult credincioși în sume mai mic. Preotul din Chislaz Gavriil Besan a administrat 25 fl. și anume dela sine 20 fl. iar ceilalți dela mai mult credincioși, comuna biserică G. Varșand 500 fl. iar preoții Georgiu Ciobrișu, Georgiu Popoviciu și Dimitrie M. Ardelén câte 50 fl. de totu 650 fl. comuna Leș 15 fl. opidul Zabrând 117 fl. 30 cr. și anume: comuna biserică 100 fl. din vândarea naturalielor 17 fl. 30 cr. Din comuna Săudiu 17 fl. la cari Dlu Nicolau Horgia a dat 10 fl. S. biserică 5 fl. iar ceilalți dela mai mult credincioși. Dl. Traian Barzu 10 fl. Din comuna Ateașu 21 fl. 90 cr. la cari a contribuit Dl. Petru Eleneș 3 fl. Gavril Hașas 2 fl. Sofia Suciu, Ioan Suciu și Mihaiu Guț câte 1 fl. iar ceilalți dela mai mult credincioși parte în bani parte în naturalie. Din comuna Cianadul Serbesc 55 fl. 80 cr. și anume: comuna biserică 10 fl. Georgiu Nicolaș epitrop 10 fl. Elia Telescu și com. politică câte 5 fl. Ioan Șerban, Georgiu Dogogia, Nistor Suciu, Sara Socearin și Lazar Nicolaș câte 1 fl. iar ceilalți dela mai mult credincioși parte în bani parte în naturalie. Din comuna Abramulu-superior 10 fl. 50 cr. comunele Ostrovu și Vereșmort cu 17 fl. 89 cr. comunele Ravna și Monesa cu 48 fl. 50 cr. la cari comuna biserică Ravna și Monesa câte 5 fl. Dlu Petru Ginga docinte 10 fl. Zacharia Milian preot 5 fl. și glôba dela o vrăjitoare iarăși 5 fl. Vasiliu Brad epit. 2 fl.

Sinesie Jorgia, Ioan Droia, Teodor Brad, Teodor Moțu Nicolaș Groza și Mihaiu Groza câte 1 fl. iar ceilalți dela mai mult credincioși. Din comuna Criscioru 44 fl. 10 cr. comuna biserică a dat 10 fl. Dlu Petru Bogdanu 10 fl. Nicolaș Chișu 3 fl. Ioan Groza și Georgiu Bogdan câte 2 fl. Petru Groza, Teodorica Dologu și Georgiu Zoica câte 1 fl. iar ceilalți dela, mai mult credincioși. La colecta deja publicată cu 29 fl. 87 cr. din Cernegihaz au contribuit următorii Ignatie Spenu preot cu 10 fl. Ioan Băranyi not. și Nica Illinz cu câte 5 fl. Acsentie Neținu, Jiva Jichinu, Nicolaș Bolduren și Vasa Vasinu cu câte 1 fl. Iota Radinu, Leontinu Neținu și Sima Popoviciu cu câte 50 cr. iar ceilalți dela mai mult credincioși în sume mai mic. Au mai contribuit Dlu Vasiliu Mangra profesor 20 fl. comuna biserică Kétegyház 100 fl. Dlu Vasiliu Paguba jude la trib. reg. din Aradu 15 fl. Dlu Romulu Ciorogariu profesor 20 fl. Domnii Alexandru și Eugeniu Mocioni câte 100 fl. = 200 fl. Dr. Nicolaș Oncu avocat 25 fl. dela Dr. Petru Piposu profesor 30 fl. preoți din Agrișu Avramu Popoviciu 10 fl. M. Lele 5 fl. din comuna Madarasu 42 fl. 80 cr. la cari a contribuit: casa bisericești cu 10 fl. Dlu Georgiu Rozvanu avocat cu 5 fl. Dlu Ioan Teoreanu preot cu 10 fl. Georgiu Csaky comerciant cu 2 fl. Georgiu Pomutu cu 3 fl. Mihaiu Pap cu 2 fl. Ioan Macsinu, Ilie Berindan Ioan Siladi și Teodor Rusu cu câte 1 fl. Elman Iozsef cu 60 cr. Teodor Cristea, Georgiu Nuțu, Georgiu Nuțu jun. Mihaiu Puscaș și Mihaiu Mughiruscu cu câte 50 cr. iar ceilalți dela mai mult credincioși în sume mai mic, din Seliste a Petrișului 23 fl. la care a contribuit: comuna biserică 10 fl. iar din spelele cultuali 10 fl. Antonia Stanca cu 2 fl. și Ioan Mihu cu 1 fl. dela Dlu preot Ioan Popa din Ferice 3 fl. iar preot Ioan Micula din Poena 4 fl. dela comuna Chelmacu supletoriu 11 fl. 40 cr. la cari a contribuit: Dlu Gavril Seleganu prot 8 fl. Teodor Popa docinte 2 fl. iar ceilalți dela mai mult credincioși în sume mai mic; dela comuna Roșia Petrișului 26 fl. 20 cr. la cari a contribuit: comuna biserică 20 fl. Dlu Ioan Cimponeri cu 5 fl. Moisa Babuța cu 1 și Ivantie Mutiu cu 20 cr. Dlu avocat Ioan Belesu 25 fl. comuna Petriș 63 fl. la cari a contribuit: biserică cu 20 fl. iar cultulu 20 fl. Dlu Iosifu Cimponeri preot 10 fl. Familia Dlu preot Ioan Popoviciu cu 10 fl. Dlu Georgiu Ciosescu docinte cu 3 fl. din comuna Capruța 83 fl. 85 cr. la cari a contribuit: Sta biserică cu 50 fl. Dlu Vasiliu Zorlențan preot cu 20 fl. Vasiliu Mateșu, docinte cu 5 fl. Ioan Mateșu, Gerasim Popa, Drozila Zorlențan și Ioan Caprușanu cu câte 1 fl. Teodor Cosma cu 1 fl. 75 cr. iar ceilalți dela mai mult credincioși în sume mai mic; dela comuna Batuța 34 fl. la cari a contribuit: Sta biserică cu 20 fl. Dlu Adamu Deheleanu cu 10 fl. Petru Crișan, Dimitrie Deheleanu și Ioan Popa cu câte 50 cr. iar ceilalți dela mai mult credincioși în sume mai mic. Ignatiu Pap, secret.

* Societatea de lectură „Andrei Șaguna” a dat Sedință publică Marți în 29 Noembrie st. v. în memoria Marelui Archiepiscop Andrei, în sala cea mare a „seminariului Andreianu”, după programa următoare: 1. „Căvent ocasional”, rostit de Pavel Opriș, cl. curs III. 2. „Cânt de înmormântare”, cor de W. A. Mozart, executat de Corul societății. 3. Cântul din „Negrada”, de Aron Densusan, declamat de Virgil Oniț, cl. curs II. 4. „Însemnătatea studiului și culti-

vărași limbei materne," disertațiune de Romul Mircea, cl. curs II. 5. "Ciobanul," cântecul românesc popular pentru o voce (bas) și acompaniament de piano de G. Dima, cântat de Isaia Popa, cl. curs III. 6. Din "Povestea vorbeii," de Anton Pană, declamată de V. Saftu, cl. curs III. 6. "Noptea," cor de F. Schubert, executat de corul societății.

Concursuri.

În urmarea înaltei ordinăciuni, a venerabilului Consistoriului din Caransebeș dto 28 Oct. a. c. Nr. 600 S. se publică de nou concursul pentru întregirea postului învățătoresc din *Blojova*, în protopresbiteratul Jebelului cotelul Timișului, cu termen până în *6 Ianuarie 1884. c. v.*

Emolumentele sunt 130 fl. v. a. 20 meți de grâu 20 meți de cucuruz. 6 cloștori de lemne din care are a se încălzi și sala de învățământ. 4 jugere de pământ; 8 fl. pentru conferință, cortelul liber cu două chilii și grădina de legumi.

Doritorii, cari voesc să ocupe acest post să a-și trimită recursurile lor amesurate stat. org. bis. adresate comitetului parochial Prea Onoratului Domn Alexandru Ioanoviciu protopresbiteru în Jebel.

Blojova. în 20 Novembre 1883.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu Prea O. D. protopresbiteru tractualu.

Pentru deplinirea parochiei vacante de clasa III din comuna *Govasdia*, protopresbiteratul Totvaradiei se escrie concursul, cu termen de alegere pe *Duminica din 18/30 Decembre a. c.*

Venitele preotesor e una sesiune pământu estravilanu, una gradina parochiala, birulu preotescu și stolele îndatinat.

Doritorii de a ocupa acesta parochia sunt avisați, recursurile lor instruate în sensul statut. org. și adresate comitetului parochial, ale trimite părintelii protopopu Vasile Belesu în Totvarad p. u. Soborsin, până inclusive la 15/27 decembre, a. c.

Govasdia, 12/24 Noemvrie, 1883.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: **V. Belesu** m. p. protopop.

Pe baza decisului consistorialu din 1 Noemvre a. c. Nr. 2769 s escrie concursul pe parochia vacanta româna din *Vinga* îndestrata cu 1 sessie de pământu, cortel liberu în casa parochiala cu $\frac{1}{4}$ jug. intravilan, stolele usuate și ajutoriu sperativu din fondul preotescu, ca pe parochia de clasa I. până în *8 Ianuarie 1884*, când se va ținea și alegerea. Recurenții, cari au a se presenta până atunci în biserică spre aratarea desterității sale în cant și tipicu, se subterna recursurile sale adresate comitetului parochialu din *Vinga*, protopresbiterulu tractualu Melețiu Dregheciu din *Timișora* până în *6. Ianuarie 1884*.

Comitetul parochial.

Cu scirea și invoirea mea: **Melețiu Dregheciu**, m. p. prot.

Conform ord. Ven. Consist. diecesanul alu *Caransebeșului* dto 27. Octobrie a. c. Nr. 814. B. se escrie concursul pentru întregirea vacantei parochii de clasa III-a din comuna *Unip*, protopresbiteratul Jebelului cu termen până în *25. Decemb. a. c. st. v.*

Emolumentele sunt: una sesiune de pământu comasatu, stola usnata, dela 115 case cu 560 de spafete, 10 litre de grâu și litre 5 de cucuruz dela fiecare casa și cuartirul liberu.

Doritorii de a ocupa acesta parochia sunt avisați, recursurile lor instruate în sensul stat. org. și adresate comitetului parochialu, ale trimite părintelii protop. Alexandru Ioanoviciu în *Jebel* până la indicatul terminu, avendu recurenții în vre-o *Duminică* seiu sărbătore, a se presenta în biserică spre arăta desteritatea în cant și cele pastorale.

Unip în 13 Novembre 1888.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu protop. tractualu.

Pentru deplinirea postului învățătoresc din comuna *Gurbediu*, protopresbiteratul *Tinca*, cotelul *Biqor*, se deschide concursul cu termen de alegere pe *27 Novembre a. c.*

Emolumentele sunt în bani gata 100 fl. v. a. 12 cubule de grâu, 12 cubule cucuruz, 8 orgii de lemne din care se încăldece și școla, 6 holde de pământu aratori, pentru cantoratul 5 fl. v. a. și cortelul liberu în edificiulu școlei, cu grădina intravilană.

Doritorii de a ocupa acestu postu învățătorescu sunt poștiți să subterne recursurile sale instruate cu documintele necesarii la concernintele protopopu în *Vărad-Velence* până în *24 Novembre a. c.* și să se prezenteze în vre-o *duminică* sau sărbătore la s. biserică din *Gurbediu*.

Datu în 10 Novembre 1882.

Gavriilă Ietă m. p. protop. *Tinca*.

Pentru ocuparea postului de învățatoriu la cl. II. de băști din comuna *Broscești*, protop. *Oravița* se escrie concursul cu termenul de concarare până inclusive *11/23 Decembre a. c.*

Emolumentele împreunate cu acest post sunt a) Salariulu în bani gata 300 fl. v. a. b) Cinci orgii de lemne, din cari are a-se încălzi și școla sau în bani gata 60 fl. v. a. c) Spesele de conferință 10 fl. și scripturistica 8 fl. d) Cuartirul natural sau banu gata 50 fl. v. a.

Concurenții sunt poștiți a produce următoarele documinte: 1. Că sunt români gr. or. 2. Că au făcut cursul pedagogicu cu succes. foarte bun, și au parcurs clasele de pregătire tot cu acel succes. 3. Că cunosc și vorbesc pre lângă limba maternă și germăna și magiara. 4. Că au o purtare morală foarte bună.

Recursurile astfelu instruate și adresate comitetului parochialu sunt a se trimite **P. O. Domn** și insp. școl. district. **Andrei Ghidiu** în *Oravița*.

Între altele se observă că învățatorii **Ioan Mică** și **Avram Grema** conform decisului **V. Consist. diecesanul** din 7 Sept. a. c. Nr. 407 școl. și a comitetului parochialu din 14/26 Iunie 1882 sunt eschisi dela candidație fiind că au periclitat cu partidele lor liniscea comunei bisericesci.

Broscești în 11/23 Noemvre 1888.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu protopresbiterulu concerninte inspect. școl.